

III. 44 Sarasvatí s Lílou pozorují manželku Vidúrathy, druhou Lílu.

VASIŠŤHA pokračoval: Mezitím dorazila královna. První dvorní dáma ji ohlásila králi. Královna řekla králi: „Vaše Výsosti, všechny ostatní dvorní dámy byly násilně odvečeny nepřitelem. V nešťestí, jež nás postihlo, nám může pomoci už jen Vaše Výsost.“

Král se poklonil Sarasvatí a omluvil se, že musí odejít na bitevní pole, aby se postavil nepříteli. Svoji manželku zanechal s bohyní v paláci.

Osvícená Lílá byla ohromena, když viděla, že královna se jí podobá jako vejce vejci.

LÍLÁ se zeptala Sarasvatí: Ó Bohyně, jak je možné, že je královna úplně stejná jako já? Jak jsem vypadala za mlada, ona vypadá nyní. A též tito ministři jsou stejní jako ministři v našem paláci. Pokud jsou to jen obrazy či předměty naší fantazie, mají vůbec schopnost vnímat? Jsou obdařeny vědomím?

SARASVATÍ odvětila: Ať se v člověku zrodí jakákoli představa, je ihned zakoušena. Vědomí jako subjekt, který pozoruje, se stane objektem pozorování. Dojde k tomu přesně v tom okamžiku, kdy se ve Vědomí utvoří obraz světa. Prostor, čas, trvání či vztah subjektu a objektu nevzniknou z hmoty, neboť pak by musely být hmotné. Co je zobrazeno ve vědomí člověka, vyznačuje i ven.

To, co je považováno za skutečný objektivní svět bdělého stavu, není o nic skutečnější než svět zakoušený ve snu. Během snění neexistuje svět bdělého stavu a během bdění neexistuje sen. Stejně tak odporuje smrt životu. Během života neexistuje smrt a ve smrti neexistuje život. Neboť to, co udržuje jednu zkušenost, není přítomno v druhé.

Člověk nemůže říci, zda je jedno skutečné a druhé neskutečné. Může pouze říci, že podstata obou je skutečná. Svět existuje v *Brahman* pouze jako představa, pojem. Svět není skutečný ani neskutečný podobně jako had, kterého vidíme v kusu provazu. Stejně je tomu s existencí *džívy*. *Džíva* zakouší svá vlastní přání a představuje si, že prožívá něco, co už prožíval dříve. K tomu přidá nějaké nové zážitky, které se starým někdy podobají, jindy ne. Všechny takové zážitky, ačkoli jsou ve své podstatě neskutečné, jako skutečné vypadají. To je případ těchto ministrů a všech ostatních. Tato královna Lílá existuje jako výsledek obrazu utvořeného ve Vědomí. Tak existuješ i ty, já a všichni ostatní. Pochop to a spočín v klidu a míru.